

جواب تمرین و فعالیت های درس دهم فارسی هشتم

به نام خدا

خود ارزیابی (صفحه ۷۸ کتاب درسی)

۱- سیدجمال الدین اسدآبادی در چه زمینه‌هایی استعداد داشت؟ دشمن شناسی قوی بود، او مسائل سیاسی را نقد می‌کرد و مردم را به آگاهی و مبارزه با استعمار و بیدادگری دعوت می‌کرد. او استعداد یادگیری زبان را به طور فوق العاده داشت زبان انگلیسی را در مدت کمی آموخت. زبان فرانسه را هم صحبت می‌کرد و هم می‌نوشت. در مصر هم به زبان عربی سخنرانی می‌کرد.

۲- چه رابطه‌ای بین شعر حافظ و نقاشی کمال الدین بهزاد بود؟ کمال‌الدین بهزاد پرنده‌ای را در حال اوج گرفتن نشان می‌داد و شعر حافظ نیز همین صحنه را تداعی می‌کرد. این دو توجه سردار زخمی را جلب کردند و به او آرامش بخشیدند تا او درد را فراموش کند.

۳- چرا روحانیت و چهره‌های علمی فرهنگی تأثیر بیشتری در جامعه دارند؟ چون بحث مرجع تقلید در جامعه اسلامی یکی از بحث‌های اصلی و اساسی است. مردم مسلمان هستند و برای مسائل شرعی خود به روحانیت مراجعه می‌کنند و در این باره رابطه‌ی صمیمی بین این دو گروه وجود دارد. همچنین مردم نسبت به چهره‌های علمی - فرهنگی احترام خاصی قائل هستند. این گروه پایگاه اجتماعی ویژه‌ای دارند و به خاطر همین پایگاه اجتماعی تأثیر مهمی نیز در جامعه دارند.

۱- درباره تأثیر دو نامه میرزای شیرازی و سیدجمال، گفت‌وگو کنید. دو نامه کار خودشان را کردند. موقعیت سنجی و دشمن شناسی سیدجمال‌الدین باعث شد تا از موقعیت اجتماعی مرجع تقلید زمان میرزای شیرازی استفاده کرده و نقشه شوم استکبار را رو نماید. سید به میرزا نامه نوشت و میرزا فتوای تاریخی خود را صادر کرد و این دو نامه باعث ناکام ماندن دشمنان شد.

۲- از دیوان حافظ، متن شعر «ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت» را بیابید؛ در گروه بخوانید و قافیه‌های آن را مشخص کنید.

بنگر که از کجا می‌فرستمت	ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت
زین جا به آشیان وفا می‌فرستمت	حیف است طایری چو تو در خاکدان غم
می‌بینمت عیان و دعا می‌فرستمت	در راه عشق مرحله قرب و بعد نیست
در صحبت شمال و صبا می‌فرستمت	هر صبح و شام قافله‌ای از دعای خیر
جان عزیز خود به نوا می‌فرستمت	تا لشکر غمت نکند مُلک دل خراب
می‌گویمت دعا و ثنا می‌فرستمت	ای غایب از نظر، که شدی همنشین دل،
کآینه خدای نما می‌فرستمت	در روی خود تَفْرِج صنع خدای کن
قول و غزل به ساز و نوا می‌فرستمت	تا مطربان ز شوق منت آگهی دهند
«با درد صبر کن که دوا می‌فرستمت	ساقی بیا که هاتف غیمیم به مژده گفت
بشتاب هان که اسب و قبا می‌فرستمت»	حافظ! سرود مجلس ما ذکر خیر توست

فعالیت‌های نوشتاری (صفحه ۷۹ کتاب درسی)

۱- در متن درس، دو واژه بیابید که شکل نوشتاری و گفتاری آنها مانند «شنبه» متفاوت باشد. استانبول = استامبول وقتی = وختی

۲- در هر یک از جمله‌های زیر، گروه اسمی و وابسته‌های آن را مشخص کنید.

* شعر (هسته) زیبا (صفت بیانی)، هم در گزینش (هسته) لفظ (مضاف الیه) و هم در بیان (هسته) معنا (مضاف الیه) توجه مخاطب را بر می‌انگیزد.

* میرزای (هسته) بزرگ (صفت بیانی)، مرجع (هسته) شجاع (صفت بیانی)، فتوای (هسته) تاریخی (مضاف الیه) را نوشت.

۳- در نمونه‌های زیر، جناس‌ها را بیابید.

* الهی، چون تو حاضری، چه جویم و چون تو ناظری، چه گویم؟ (علمه حسن زاده آملی) جناس: جویم و گویم

* سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند / همدم گل نمی‌شود، یاد سمن نمی‌کند (حافظ) جناس: چمن و چمن / چمن و سمن

* نه هر چه به قامت مهتر، به قیمت بهتر. (گلستان سعدی) جناس: قامت و قیمت / مهتر و بهتر

- منبع: گاما
- تهیه کننده پی دی اف: جوابگو

